

tandem re velut desperatâ, ad thermas ferinas & Bollenfes, per mutatis vicibus, refugium habuit, sed oleum & operam perdidit.

Ex tot illustribus exemplis reluctet, Podagræ curam non consistere in externis præsiidiis, partes recipientes corroborando & exiccâdo: quin potius ratio habenda viscerum concoctioni inservientium, & membro-

rum mittentium, quorum culpâ humores vitiosi geniti, per vias convenientes non excernuntur, sed diutius retenti, dum in valis coacervati, instar fluminis alveum excedentis, exitum querentes, redundare & quaquaversum se exonerare solent. Cavere igitur ac circumspectè agendum, si Podagricis consulendum.

De Ischiade.

OBSERVAT. I.

Ingens dextræ coxæ dolor implacabilis ex causâ calidâ pronatus.

CUM Dn. D. Johann. Sculterus, Collega honorandus, sævo & pœnè immedicabili dolore Ischiadico coxæ dextræ infestatus, varia etiam validissima purgantia assumpta, vesicatoria admota, opiata exhibita, vena in talo aperta, localia adhibita, clysmata injecta, omnia irrita, rarus cruciatum illum concitatum, à causâ frigidâ & crassis phlegmaticis humoribus: sed cum ego pro consilio accersitus, observans excreta admodum biliosa, & in abdomine advertens dolorem pulsatilem & φλόγῳσι, curandi rationem invertens, cum ille antea usus valdè calidis assumptis & admotis, ego è diametro oppositâ methodo & medicamentis, ad refrigerantia me con-

tuli, & acidularum potum consului, ilicò assensum dedit, & magnâ felicitate cura processit, ut intra biduum φλόγῳσι illa recesserit, etsi dolor non totaliter remiserit. Cum autem observarem dolorem vagabundum, modò in regione mesenterii angustiam causare, modò à coxâ in crus descendere, ratus, id mali prodire à copioso crasso & fervido sanguine, qui quærens exitum & non inveniens, tantam pariat molestiam, proin suasi (eò magis, cum intellexerim ipsum aliàs fluxui hæmorrhoidali fuisse obnoxium) applicationem Hirudinum, obsequium præstitum, quinque Hirudines venis hæmorrhoidal. admotæ, quæ cum sanguine farctæ, in pelvim orichalceam

con-

conjectæ, insperfo sale & cinere, ad ℥. 6. sanguinis dimiserunt, eum expuentes: depræhensus sanguis rubeus & admodum crassus, omnis feri expers. Exin ingens ille cruciatus aliis invictus, evanuit & monitorium reliquit, quantum momenti conferat ad prosperam medelam exacta morborum & causarum cognitio.

Mihi percontanti, utrum nulla aq. cordialis ad manum, pro avertendâ lipothymia, respondit: quan-

dam à duobus Medicis esse præscriptam, sed sibi adversam, ut assumere nequeat. Ego hanc ordinavi:

℞ Aq. bor. Ros. a. ℥ij. cinnam. ℥i℞. ol. cinnam. gut. 4. man. Ch. perl. ℥℞. M.

Eam, cum sequenti matutinâ ipsum vilitassem, valdè laudavit, nî ea præfens, sibi ex ingruente, eâ nocte, lipothymia, pœnè pereundum. An nō fœlicitatis & artis ordinare aquam cordialem ægris acceptam: τὸ ἄδυμα pauci observant.

OBSERVAT. II

*De Chronicâ Ischiade ex fervido sanguine causatâ,
calidis exasperatâ.*

CUM Dn. Abrahamus **Surtenbach** / ex Almangoiâ, familiam suam Ulmam transtulisset, Filia Virgo 22. ann. chronico ultrâ annum durante dolore coxendico infestata, ne plumas tolerante, ut in lecto cubare nequirit, quin in fellâ sedere sæpius per totam noctem sit coacta.

Aliorum Medicorum haud vulgarium opera irrita, usâ Baln. dec. herb. cal. ultra duas septimanas, at sine ullo levamine. Cum ego pro consilio compellatus.

℞. R. Enul. fœnic. petros. an. ℥ij. herb. meliss. hyss. anth. card. b. salv. adiant. utr. a. p. i. liquir. ℥ij. fol. sen. f. f. ℥x. agar. tro. ℥iij. Jalap. ℥i℞. Rhab. El. turb. al. gumm. a. ℥ij. crem.

tart. ʒ. 4. cinnam. ʒj. gal. ʒij. f. sac. pro Mens. hydromel.

Alternis diebus quart. ʒ. Id cum fructu usurpatum, ut dolor remissior, cum autem non ex toto cederet, sed à coxâ incipiens per totum crus ad infimum pedem pertingeret, magno conatu materiâ exitum quærente, conjeci, non tam à frigida intemperie (prout aliorum erat opinio) id mali concitatum, quin potius à copiâ sanguinis crassioris ac fervidioris, exire gestientis. Suasi apertionem venæ pedis loco dolenti respondentis, circa minorem digitum. Eâ referatâ cum admiratione sanguis magno impetu exiit in sublime evehctus, cum ejus portio in vasculo

sculo excepta, ubi coaluit, admodum crassus & rubicundus depræhensus, ne guttula feri mixta, ipsâ etiam agrâ sanguinem fervidum, in effluxu percipiente. Dehinc dolor tam diurnus ac refractarius, quasi uno ictu, profligatus.

Hoc autem albo calculo est notandum, licet aliorum Medicorum consilio, etiam vena in pede secta,

sed circatalum, sine ullo commodo cum autem ego percontando cognovissem, dolorem exterius tendere, versus minorem digitum pedis ad sanguinem à loco affecto averendum & emittendum, eò respiciendum sum arbitratus, ut prædicta vena incidere, & sanè prospero successu.

OBSERVAT. III.

Filius cujusdam Senatoris Ulm. 20. ann. ingenti dolore ischiadico exagitarus, aliorum consilio unguentis frustra adhibitis, ego vocatus ordinavi.

℞. M. pil. ʒ. quibus aur. Aggregat. a. ʒj. cum aq. beton. f. p. 27.

Complures secessus habuit & dolor recessit.

OBSERVAT. IV.

Sevus dolor cruris dextri aliis invictus venæ Ischiadicæ circa minorem digitum pedis, sectione cessit.

Vidua Dn. M. Andreæ **Herrens Schmidts** / Professoris Gymnasii Ulm. ingenti dolore cruris dextri à summo usque ad imum se extendente, ad digitum majorem pedis pertingente, ibi materiâ quasi erumpere annitente, ultra mensem durante, internis & externis, nihil proficientibus. D. Sculterus totum crus pelli ovinae recenter detractæ cal. involvit & obligavit per horas 24. relinquens, fore, ut dolor conquiesceret, qui tamen intensior factus. Exitu Dn. D. Horstius etiam advocatus, cum malum tam contumax, qui proposuit.

℞. Aq. sal. ʒij. d. Hirund. cum cast. theriacal. cephal. a. ʒj. sp. lil. convall. ʒʒ. M. ut lintea imb. cal. apl.

Sed ferre non potuit, quin dolor acerbior redditus. Oblatam laud. op. cum mag. gr. 4. conf. ros. ʒij. ante somnum, sed parum dormivit.

Clystima. ℞. Herb. malv. alth. merc. beta 2. m. ʒ. sal. beton. anth. a. m. ʒ. sem. anis. fanic. a. ʒij. lini. ʒʒ. dec. in aq. ad consumpt. ʒ. part. In col. ʒx. diss. El. diacath. ʒj. d. carth. ʒʒ. ol. chamo. amygd. a. ʒʒ. vit. i. o. sal. parum f. cl.

Cum omnia frustranea, tandem meo

taeo consilio, vena salvatella in pede affecto juxta minorem digitum aperta, & incantamenti instar dolor sopitus. Dn. D. Hortius erat mihi contrarius, opponens non esse trahendum ad locum affectum, cui respondi, opus esse auratione & evacuatione sanguinis à parte dolente, nec eò trahi, ut ibi subsistat, sed ut effluat, & ita operatus successus objecta solidè refutavit. Dolor ille levus & rebellis quasi convulsivus ab omnibus suam habuisse originem existimatus, à materiâ pituitosâ nervoso generi impacta & causâ frigidâ, proin calida ordinata. Sed eventus docuit, à fervidâ massâ langu-

neâ prodiiisse, dum vena aperta, sanguis tam calidus profluxit, ut ægra de magno ardore quæsta. Casus ille mihi revocavit in memoriam historiam cujusdam Nobil. femine in Styriâ, quæ intenso & clamore dextri pedis dolore exagitata, sibi alijs inconsultis, in majori digito pedis affecti venam incidere curavit, repente cum levamento. Cum autem ægra nostra sæpius in digito majore pedis dolorem tensivum quasi spasmodicum sentiret, oborta vesicula parva, eâ apertâ, aquâ viridi promanaate, conquievit. Ergo etiam virulentia, aut acrimonia & vitriolica qualitas erat in culpâ.

De doloribus variarum partium,

OBSERVAT. I.

Ex casu,

Cum Laphemium evocatus ad Rever. & Nobiliss. Dn. Henricum de Welden/ Canonicum Augustanum, interea accidit, ut Dn. Mater ex lapsu circa coxam intenso dolore molestata in lecto decumberet, quidam Chirurgus inunxerat oleis, sed absque ullo leyamine. Ego circa vesperam eò pertingens, causâ cognitâ, cum fortè ad manû haberem Empl. d. Melil. id linteo extensum applicare jussi. Cum diluculo surrexisset, conclave ingressus, per contan-

ti de successu, ipsa sereno ac subridente vultu mirificè extollebat illud Empl. dicens: Eâ se nocte sæpius ad suos ministrantes, ô quam hoc est Emplastrum nobile, ô quam nobilis Medicus. Eâ matutinâ sola surgere & in tabula nobiscum prandere potuit, cum antea ne minimum se commovere quierit, omni dolore levata. Idem in alijs ex casu doctis, sæpius magno cum commodo admotum, cum chirurgorum olea & uaguenta frustrancâ.

C.

OBSER.